

7.2.1967 tarih ve 828 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin değiştirilmesi ve yürürlük süresinin uzatılmasına dair kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Malî ve İktisadî İşler ve Bütçe ve Plân komisyonları raporları
(M. Meclisi : 1/721; C. Senatosu : 1/123)

(Not : M. Meclisi S. Sayısı : 765)

Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 6722

13.12.1972

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 11.12.1972 tarihli 17 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, 7.2.1967 tarih ve 828 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin değiştirilmesi ve yürürlük süresinin uzatılmasına dair kanun tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

Millet Meclisi Başkanı y.
Başkanvekili
Nurettin Ok

Not : Bu tasarı 25.10.1972 tarihinde Başkanlıkça ilk komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 11.12.1972 tarihli 17 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 765)

T. C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi
Sayı : 71-1511/10900

23.10.1972

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 7.10.1972 tarihinde kararlaştırılan «7.2.1967 tarih ve 828 sayılı Kanunun yürürlük süresinin uzatılmasına» dair kanun tasarısı ile gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını saygıyla arz ederim.

Ferid Melen
Başbakan

GEREKÇE

7 . 2 . 1967 gün ve 828 sayılı Kanun ile bu Kanunun 2 nci maddesini değiştiren 27 . 3 . 1969 gün ve 1137 sayılı Kanununun 36 ncı maddesine dayanarak ithalâttan alınmakta olan Damga Resminin uygulama süresi, İkinci Beş Yıllık Kalkınma Plânı dönemi sonu olan 31 . 12 . 1972 tarihinde sona ermektedir.

Genel Gerekçe :

1. Bu Kanunun en önemli gerekçesi İkinci Beş Yıllık Kalkınma Plânında öngörülen Devlet yatırımlarının finansmanı için, ekonomimizin genel dengesi bozulmadan, ithalâtla ilgili gelir kaynaklarımızın âzamî derecede zorlanması suretiyle gerekli gelirin kısmen sağlanması şeklinde belirtilmiştir. Son beş yılda tahsil edilen damga resmiyle ilgili gelir rakamları da bu hususu doğrulamaktadır.

Yıllar	İthalde alınan Damga Resmi tahsilâtı (Milyon TL.)
1967	611
1968	953
1969	1 341
1970	1 075
1971	1 118
1972 (x) Tahmin	1 175

İthalde alınan damga resminin Devlet gelirleri içindeki bugünkü yeri, görüleceği üzere, bu resmi vazgeçilmez bir gelir kaynağına dönüştürmüştür. Nitekim Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Plânının finansman kaynakları arasında da bu resim öngörülmüş bulunmakadır.

Diğer yandan bu resim, geçmiş yıllardaki uygulaması sırasında ithalâtın gelişmesini engellemiş görünmektedir.

Yıllar itibarıyla fiili ithalât rakamları bunu göstermektedir.

Yıllar	İthalât (Milyon TL.)
1967	6 217
1968	6 934
1969	6 785
1970	9 598
1971	16 474

Ancak bu resim alınmamış olsaydı, iç talebin artışı nazara alınırsa, ithalâttaki fiili artışın hangi düzeye ulaşabileceğini kestirmek güçtür.

2. Özellikle Avrupa Ekonomik Topluluğuna karşı Ankara Anlaşması ve Protokol hükümlerinden doğan yükümlülüklerimizin bir gereği olarak himayeci karakterli gümrük vergilerinin nispetleri düşürülürken gümrük vergilerine eş değerli «İthalâtta alınan damga resminin» devam ettirilmesi, bugün ödemeler bilançomuz üzerindeki olumlu etkisi yönünden gerekli görülmektedir.

Kaldı ki, bu resim, Avrupa Ekonomik Topluluğu nezdinde gümrük vergisine eş değerli bir vergi olarak tescil ettirilmiş ve bu tip vergilerle ilgili öngörülen rejime tabi kılınarak gerekli indirimlerin Topluluktan yapılan ithalâta uygulanmasına geçilmiştir.

3. Bu resmin iç fiyat düzeyi üzerindeki etkisinin çok sınırlı olduğunu kabul etmek gerekir. Nitekim gıda maddeleri tamamen, zarurî ihtiyaç maddelerinin çok büyük bir kısmı yerli üretimle karşılandığından bu resmin düşük gelir gruplarının satınalma gücü üzerinde bir etkisi söz konusu olmamaktadır.

Öte yandan, ithal malları fiyatlarının ve ithalâtçı kâr marjlarının yüksek olması nedeniyle ithalâta alınan damga resmi dolayısıyla ortaya çıkan ek vergi yükünün büyük bir kısmının, yüksek ithalâtçı kâr marjlarından karşılandığı ve ithal malları fiyatlarına sınırlı bir ölçüde intikal ettiği düşünülebilir.

İhraç mallarımızın özelliği ve ihracatta vergi iadesi mekanizmasının ithalâta alınan damga resmini de kapsamı dolayısıyla, resmen ihraç mallarının fiyatları üzerindeki muhtemel etkisi de giderilmiş bulunmaktadır.

4. İthalde alınan damga resmi iç talebi kısıtlamak için alınabilecek diğer tedbirlerden farklı olarak yurt içi ekonomik faaliyeti frenlemediği gibi, tersine yurt içinde istihdam seviyesini ve üretimi artırma yönünden olumlu etkiler taşımaktadır.

5. Bu itibarla, bütçe ve gelir politikası ile yürütülmekte olan para ve gümrük politikaları yönünden Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Plânı döneminde de, her ne kadar daha düşük nispetlerde olmakla birlikte, bu resmin yapılacak ithalâta uygulamasına devam edilmesi ve kanunun yürürlük süresinin 31 Aralık 1977 tarihine kadar uzatılması lüzumlu görülmüştür.

Maddelere ait gerekçe :

Kanun tasarısının birinci maddesiyle resmin yürürlük süresi Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Plânı dönemiyle sınırlandırılmış bulunmaktadır.

İkinci madde yürürlük süresinin başlangıç tarihini tespit etmektedir.

Üçüncü madde bu kanunu Maliye ile Gümrük ve Tekel Bakanlarının yürüteceğini ifade etmektedir.

Malî ve İktisadî İşler Komisyonu raporu

Cumhuriyet Senatosu
Malî ve İktisadî İşler Komisyonu
Esas No. : 1/123
Karar No. : 13

15 . 12 . 1972

YÜKSEK BAŞKANLIĞA

Millet Meclisinde 11 . 12 . 1972 tarihli 17 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, 7 . 2 . 1967 tarih ve 828 sayılı Kanununun 2 maddesinin değiştirilmesi ve yürürlük süresinin uzatılmasına dair kanun tasarısı, Komisyonumuzun 14 . 12 . 1972 günlü toplantısında Maliye Bakanlığı yetkili temsilcilerinde iştirakiyle tetkik olundu.

İthalde alınacak Damga Resmi Kanununun 2 nci maddesinin değiştirilmesi ve yürürlük süresinin uzatılması hakkındaki kanun tasarısı, Maliye Bakanlığı yetkililerinin de mütalâası alınarak tümü ve maddeleri müzakere olunarak aynen kabul edildi.

Vergilerin belirli hususlara teksif edilmeyip daha yaygın kaynaklardan ve mutedil orantılarda temini hususunda temennilerde bulunulması, kanun gerekçesinin rapor ile beraber bastırılması tasarısının Genel Kurulda öncelik ve ivedilikle görüşülmesinin istenmesi karar altına alınmıştır.

Havalesi gereğince Bütçe ve Plan Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygıyla sunulur.

Başkan
Çankırı
G. Titrek

Sözcü
Muş
I. Bingöl

Kâtip
Konya
M. Varışlı

Malatya
H. Özer

Giresun
S. Orhon

İzmir
B. Beler

Konya
F. Özlen

Antalya
M. Pırılta
Kontenjan
S. N. Ergin

Tabii Üye
M. S. Gürsoytrak

Bütçe ve Plân Komisyonu Raporu

Cumhuriyet Senatosu
Bütçe ve Plân Komisyonu
Esas No. : 1/123
Karar No. : 72

19 . 12 . 1972

YÜKSEK BAŞKANLIĞA

Millet Meclisinin 11 Aralık 1972 tarihli 17 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek açık oyla kabul edilen, 7 . 2 . 1967 tarih ve 828 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin değiştirilmesi ve yürürlük süresinin uzatılmasına dair kanun tasarısı, Millet Meclisi Başkanlığının 13 Aralık 1972 tarihli ve 6722 sayılı yazıları ile, Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderilmekle, Komisyonumuzun 16 ve 19 Aralık 1972 tarihli Birleşimlerinde, Maliye Bakanı Ziya Müezzinoğlu ve Bakanlık temsilçileri ve Gümrük ve Tekel Bakanlığı ile Devlet Plânlama Teşkilâtı temsilcileri de hazır buldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

I - Tasarı, 7 Şubat 1967 tarihli ve 828 sayılı ithalde alınan Gümrük Resmî Kanununun yürürlük süresinin 31 Aralık 1977 tarihine kadar uzatılmasını resim nispetinin lüzumu halinde, Bakanlar Kurulu Kararı ile arttırılabilesini ve servet transferlerinde de resim nispetinin % 100 olarak tespitini öngörmektedir.

7 Şubat 1967 gün ve 828 sayılı Kanun ile bu kanunun 2 nci maddesini değiştiren 27 Mart 1969 gün ve 1137 sayılı Kanunun 36 nci maddesine dayanarak ithalattan alınmakta olan Damga Resminin uygulama süresi ikinci Kalkınma Plânı dönemi sonu olan 31 Aralık 1972 tarihinde sona ermektedir.

İkinci Beş Yıllık Kalkınma Plânında Devlet yatırımlarının finansmanı için ekonomimizin genel dengesi bozulmadan ithalatla ilgili gelir kaynaklarımızın âzamî derecede zorlanması suretiyle gerekli gelirin kısmen sağlanması zorunlu mütalâa edilmiştir. Son beş yılda tahsil edilen Damga Resmiyle ilgili gelir rakamları da bu hususu doğrulamıştır,

Yıllar	İthalde alınan Damga Resmî tahsilâtı (Milyon TL.)
1967	611
1968	953
1969	1 341
1970	1 075
1971	1 118
1972 (1) Tahmin	1 175

Bu tahsilât gerçekleri gözetilerek ithalde alınan Damga Resmî Devlet gelirleri arasında vazgeçilmez bir finansman kaynağı mahiyetini kazanmış ve Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Plânının finansman kaynakları arasında öngörülmüştür.

Avrupa Ekonomik Topluluğuna karşı Ankara anlaşması ve protokol hükümlerinden doğan yükümlülüklerimizin bir gereği olarak himayeci karakterli Gümrük Vergilerinin nispetleri düşülürken, Gümrük Vergilerine eş değerli ithalâtle alınan Gümrük Damga Resmini devam ettirilmesi günümüz ödemeler bilançosu yönünden gerekli görülmektedir.

Bu resim, Avrupa Ekonomik Topluluğu nezdinde Gümrük Vergisine eş değerli bir vergi olarak tescil ettirilmiş ve bu tip vergilerle ilgili rejime tabi kılınarak gerekli indirimlerin toplulukta yapılan ithalâta uygulanmasına da geçilmiştir.

Bu resmin ve fiyat düzeyi üzerindeki etkisinin sınırlı olduğunu da kabul etmek gerekir. Nitekim gıda maddelerinin tümü, zarurî ihtiyaç maddelerinin de çok büyük kısmı yerli üretimle karşılandığından düşük gelir gruplarının satınalma gücünü de etkilemeyecektir.

İthal malları fiyatlarının ve ithalâte kâr marjlarının yüksek olması nedeni ile ithalâta alınan Damga Resmî dolayısı ile ortaya çıkan ek vergi yükünün büyük bir kısmının yüksek ithalâte kâr marjlarından karşılandığı ve ithal malları fiyatlarına sınırlı bir ölçüde intikal ettiği düşünülebilir.

Bu resim geçmiş yıllardaki uygulanması sırasında ithalâtin gelişmesini engellememiş görülmektedir. Nitekim yıllar itibarıyla fiili ithalât rakamları şu sonuçları ortaya koymaktadır.

Yıllar	İthalât (Milyon TL.)
1967	6 217
1968	6 934
1969	6 785
1970	9 598
1971	16 474

İhraç mallarımızın özelliği ve ihracatta vergi mekanizmasının da ithalâta alınan Damga Resmini de kapsamaması dolayısı ile resmen ihraç mallarının üzerindeki muhtemel etkisi de giderilmiş bulunmaktadır.

İthalde alınan Damga Resmî, iç talebi kısıtlamak için alınabilecek diğer tedbirlerden olarak yurt içi ekonomik faaliyeti frenlemediğinin yanısıra uygulamada yurt içinde istihdam seviyesini ve üretimi artırma yönünden de olumlu sonuçlar doğurmuştur.

Avrupa Ekonomik Topluluğu üyeleri ile geçiş dönemi ilişkilerimizi düzenleyen Katma Protokolün hazırlanması sırasında, ithalâta Gümrük Vergisine eş etkili vergi veya resimlerin tespiti yapılmış ve Gümrük Birliğinin bir gayesi olarak, bu eş etkili vergi veya resimlerin de Gümrük Vergisi gibi, söz konusu protokol ile düzenlenen bir takvime bağlanarak tedrici bir indirime tabi tutulması da kararlaştırılmıştır.

Tasarıya esas ithalâta alınacak Damga Resmî de yukarıda tanımlanan etkili bir resim olarak kabul edildiğinden aynı indirim prosedürüne tabi bulunmaktadır.

Bütçe ve gelir politikası ile yürütülmekte olan para ve gümrük politikaları yönünden Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı döneminde de bu resmin, yapılacak ithalâta uygulanmasına devam edilmesini sağlayıcı tasarı, arz edilen nedenlerle Komisyonumuzca da benimsenmiştir.

II - Millet Meclisi metninin 1, 2, 3, 4 nü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

III - Tasarının, 7 . 2 . 1967 tarih ve 828 sayılı Kanununun 31 Aralık 1972 tarihinde yürürlükten kalkacağını gözetken Komisyonumuz Genel Kurul'la öncelik ve ivedilikle görüşülmesi hususunda istemde bulunulmasını da karar altına almıştır.

Genel Kurulun tasviplerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan
Uşak
M. Faik Atayurt

Başkan V.
Gaziantep
S. Tanyeri

Sözcü
Afyon Karahisar
K. Karağaçboğulu

Kâtip
Ankara
İ. Yetiş

Ankara
Söz hakkım mahfuzdur.
Y. Köker

C. Bşk. Seç. Üye
S. Babüroğlu

Edirne
M. N. Ergeneli

Kocaeli
L. Tokoğlu

Kütahya
İ. E. Erdinç

Manisa
D. Barutçuoğlu
Toplantıda bulunamadı.

Ordu
B. S. Baykal
Toplantıda bulunamadı.

Tabii Üye
K. Karavelioğlu

Tabii Üye
M. Özgüneş

Urfa
İ. E. Karakapıcı
Toplantıda bulunamadı.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

7 . 2 . 1967 tarih ve 828 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin değiştirilmesi ve yürürlük süresinin uzatılmasına dair kanun tasarısı

MADDE 1. — 7.2.1967 tarih ve 828 sayılı ithalde alınacak Damga Resmi Kanununun 27.3.1969 tarih ve 1137 sayılı Kanunun 36 ncı maddesiyle değişik 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Bu resmin nispeti, % 25'i geçmemek üzere Bakanlar Kurulunca ithalâtın yapıldığı ülkelere göre farklı nispetlerde tespit edilebilir.

Bakanlar Kurulu lüzumlu gördüğü hallerde tespit edilecek bu nispetler üzerinde gerekli değişiklikler yapmaya yetkilidir.

Gümrük Kanunu, dış ticaret rejimi veya Türk parası kıymetini koruma mevzuatı hükümleri dışında veya bu hükümlere aykırı olarak gümrüklere getirilmiş bulunan eşyanın istisnaî olarak ithallerine izin verilmesi halinde veya Gümrük Kanununa istinaden tasfiye suretiyle yapılacak ithalât ile ilgili kanun, karar veya mevzuat hükümleri dahilinde servet transferleri yoluyla yapılacak ithalâta bu resmin nispeti % 100 olarak alınır.

MADDE 2. — 7.2.1967 tarih ve 828 sayılı ithalde Alınacak Damga Resmi Kanunu ile bu kanunun 2 ncı maddesini değiştiren 27.3.1969 tarih ve 1137 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin yürürlük süresi Üçüncü Beş Yıllık Plân döne-

Mali ve İktisadî İşler Komisyonunun kabul ettiği metin

7 . 2 . 1967 tarih ve 828 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin değiştirilmesi ve yürürlük süresinin uzatılmasına dair kanun tasarısı

MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Bütçe ve Plan Komisyonunun kabul ettiği metin

7 . 2 . 1967 tarih ve 828 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin değiştirilmesi ve yürürlük süresinin uzatılmasına dair kanun tasarısı

MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Millet Meclisinin kabul ettiği metin

mi olan 31 Aralık 1977 tarihine kadar uzatılmıştır.

MADDE 3. — Bu kanun 1.1.1973 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanunu Maliye ile Gümrük ve Tekel bakanları yürütür.

Mali ve İktisadi İşler Komisyonunun kabul ettiği metin

MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Millet Meclisi metninin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Bütçe ve Plân Komisyonunun kabul ettiği metin

MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Millet Meclisi metninin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

